KUNTALIITTO

Komission ehdotus asetukseksi toimenpiteistä julkisen sektorin yhteentoimivuuden korkean tason saavuttamiseksi unionissa (Yhteentoimiva Eurooppa -säädös) U-kirjeasia 98/2022 vp

Asiantuntijakuuleminen

Jaana Jormanainen

Määritelmät ja soveltamisala

- Julkinen palvelu
  - julkinen palvelu tulisi määritellä, koska se ymmärretään EU maissa eri tavalla ja eri tasoisesti.

- Rajat ylittävät palvelut
  - Tarkennettava määritelmän ja soveltamisalan näkökulmasta. Kunnilla keskeinen rooli sähköisten palvelujen tuottajana.

Yhteentoimivuusarviointi (Artikla 3)

- Kuntaliitto pitää tervetulleena yhteentoimivuusarviointia ”rajat ylittäviin palveluihin”, kunhan sen määritelmällä ja soveltamisella tarkoitetaan vain unionin lainsäädännössä rajat ylittäväksi säädettyjä tietojärjestelmiä ja verkkoja, ja sitä kautta soveltaminen olisi rajattua.
- Kuntaliitossa on viime aikoina noussut huoli siitä, että EU tasoiset yhteiset ratkaisut toteutetaan usein järjestelmä edellä, eikä huomioida kokonaisvaltaisesti yhteentoimivuuden eri tasoja ja toimenpiteitä, joita tulee tehdä ennen järjestelmää, esimerkkinä lainsäädännön harmonisointi.

Yhteentoimivuusratkaisujen jakaminen ja uudelleenkäyttö (Artikla 4)

- Artikla 4(1) mukaan yhteentoimivuusratkaisut jaetaan julkisen sektorin elinten ja unionin toimielinten, muiden elinten ja virastojen välillä pyynnöstä, jossa on tekninen dokumentaatio ja tarvittaessa dokumentoitu lähdekoodi.
- kuntasektori pääasiallisesti hankkii yritykseltä tai sidosyksiköltä, joten artiklan jakamisvelvoite voi usein kumoutua artikla kohdan 4(1b) tekijänoikeuksiin, ellei kunta kilpailutuksessa ota kyseistä jakamisvelvoitetta huomioon.
- Artikla 4(1a) huomiointi koskien ei lakisääteisten palvelujen jakamisesta.
  - Kunnat voivat toteuttaa palveluja, joissa palvelukokonaisuudessa käsitellään sekä velvoittavia että kunnan itselleen ottamia tehtäviä.

Yhteentoimivuusratkaisujen jakaminen ja uudelleenkäyttö –avoin lähdekoodi

- Artikla 4 jakamisvelvoite koskee avointa lähdekoodia. kaupungeissa on jonkin verran toteutettu avoimen lähdekoodin julkaisuja.
- Se päätös, toteutetaanko ratkaisu markkinoilta hankkien vai kehittäen avoimen lähdekoodin ratkaisua, on tilaajalle strateginen valinta, jonka tulisi perustua huolelliseen tarveharkintaan ja toimintaympäristön analyysiin.
- Avoimen lähdekoodin ratkaisulla voidaan esimerkiksi pyrkiä purkamaan toimittajaloukku, tervehdyttää kilpailua monopolitilanteessa tai kehittää täysin uudenlainen ratkaisu, jollaista ei markkinoilta vielä ole saatavilla.

Koulutus (Artikla 13)

- Koulutus vaatii panostusta ja resursseja kansallisella tasolla.
- Yhteentoimivuuden edistämiseksi tarvittaisiin vahvempaa ymmärryksen lisäämistä ja jalkauttamista osaksi jokapäiväistä toimintaa.
- Tiedonhallintalain 4§:ssä säädetään tiedonhallintayksikön johdon vastuusta huolehtia koulutuksesta, jolla varmistetaan, että henkilöstöllä on riittävä tuntemus säädöksiin ja ohjeistuksiin. Tämä ei käytännössä ole riittävä, vaan tähän tarvitaan eritasoista tukea.

Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisö(Artikla 16)

- Yhteisön jäsenet voivat osallistua työryhmiin ja vertaisarviointeihin sekä tuottaa sisältöä Yhteentoimiva Eurooppa-portaaliin.
- Artikla 16(5) säädetään, että Yhteentoimiva Eurooppa -lautakunta järjestää kerran vuodessa Yhteentoimiva Eurooppa -yhteisön verkkokokouksen.
  - Kuntaliitto ei rajaisi kokousten määrää, vaan muuttaisi kerran vuodessa järjestettävän kokouksen vähimmäismääräksi. Kuten U-kirjeessä todetaan, yhteisö on hyvä keino vaikuttaa esimerkiksi lautakunnan toimintaan antamalla asiantuntija-arvioita.

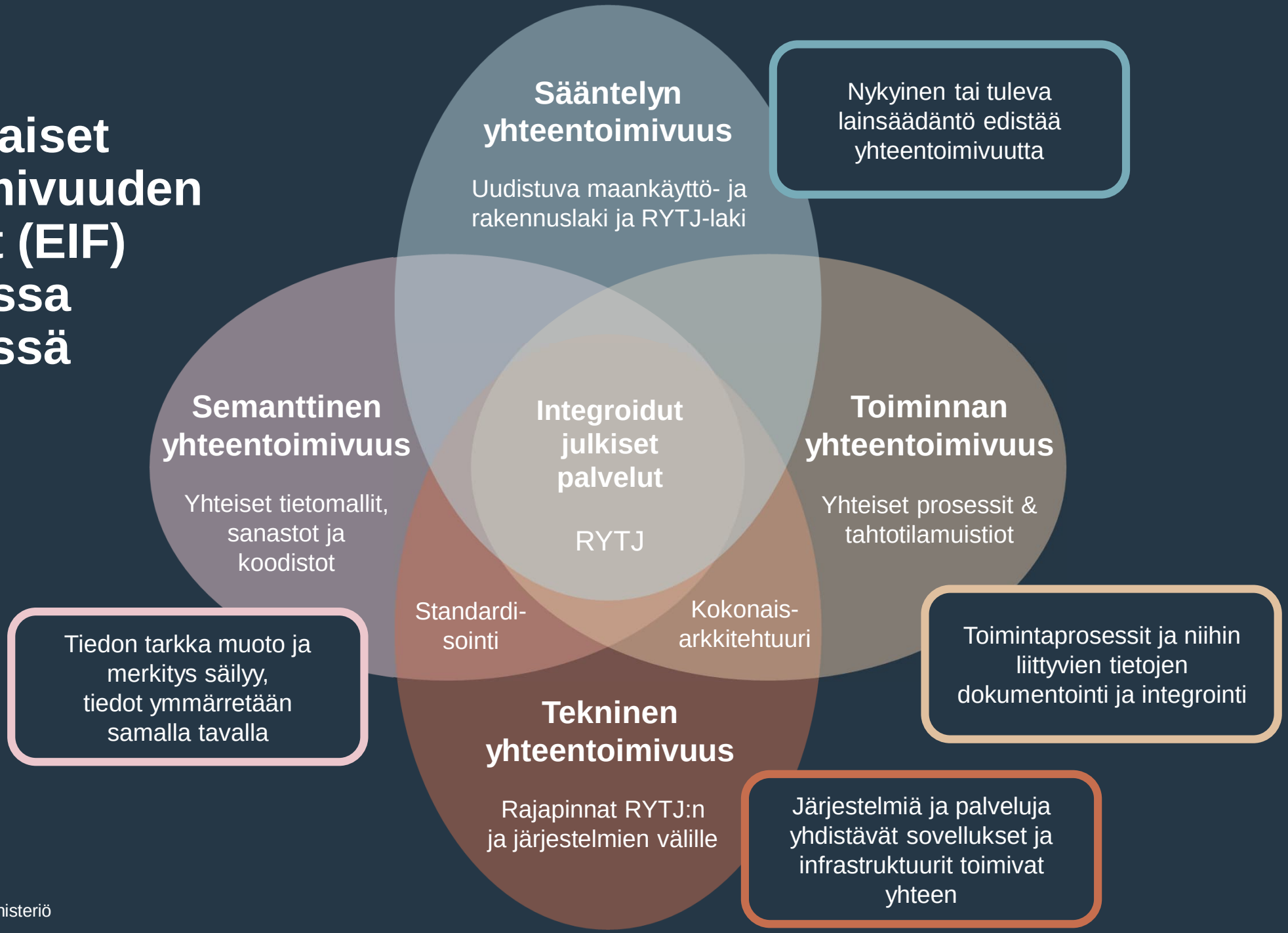
Yhteentoimivuus vaatii toiminnan muutosta

- Yhteentoimivuus vaatii uudenlaista oppimista, johtamista ja organisaatioiden kulttuurista muutosta. Tämän kautta prosesseja voidaan automatisoida helpommin, asiakkaan palvelua voidaan sujuvoittaa ja vapautetaan henkilöresursseja muuhun työhön.

- Kansallisella tasolla hyvä esimerkki yhteentoimivuustyöstä antaa ympäristöministeriö, joka on toteuttanut ”rakennettu ympäristö” tietoihin liittyvien tietojen yhdenmukaistamista huomioiden eurooppalaiset yhteentoimivuusperiaatteet (EIF) (dia 9).

Rakennetun ympäristön tiedon yhteentoimivuus

Eurooppalaiset yhteentoimivuuden periaatteet (EIF) rakennetussa ympäristössä

Lähde:Anssi Hänninen, ympäristöministeriö

Jaana Jormanainen
erityisasiantuntija

Jaana.Jormanainen@kuntaliitto.fi